

Jednou z nejzajímavějších přednášek, již k závěru kongresu pronesenou, byla přednáška lipského profesora Koschakera o začátcích římského práva dědického ve světle srovnávacího práva.

III. Národní kongres pro studia romanistická měl jiný cíl než kongres mezinárodní, vzpomínající díla Justinianova; jednak oslavoval 2000. výročí vlády Augustovy, jež dala tak rozsáhlou měrou vzrůstu římskému imperiu i římské kultuře, jednak se věnoval otázce, jak zavést latinu jako mezinárodní vědecký jazyk dneška, jímž by aspoň v kruzích vědy odstraněny byly překážky linguistické, jež tolik stojí v cestě jejímu rozmachu. V tomto směru byla nejvýznamnější přednáška ředitele Institutu římských studií Galassi Paluzziho o latině jako vědecké řeči dneška vůbec a prof. Nillosevicha o latině, jakožto mezinárodní řeči věd technických. Z přednášek ostatních, jichž bylo proneseno na 300, z oboru antiky po stránce archeologické nutno vzpomenouti aspoň přednášky brněnského prof. V. Groha o nejnovějším nálezu římských mincí císařských na území republiky československé. Ostatní přednášky věnovány antice po stránce renesance i době moderní, oboru klasické i moderní literatury a filologie a oboru technických a přírodních věd, pokud mají vztah k sféře romanistiky.

Dr. Jos. Klíma.

Přednášky extenzie university Komenského po slovenskom vidieku. — Tak prednášali prof. Dr. Milota (o trestnosti vyhnania plodu), Dr. Bušek (o pomere cirkvi k štátu), Dr. Horna v Nitre (o dezindustrializácii) a univ. doc. Dr. Garvaš na pozvanie Spolku podtatranských akadnikov v Lipt. Sv. Mikuláši (o dezindustrializácii a náhrade slov. priemyslu). Prvú prednášku z oboru práva obchodného konal v Nitre za spoluporiadateľstva spolku »Nitran« a okresného sudcovského sboru profesor Dr. Karol Kizlink na téma: *Vliv kapitálovej koncentrácie na právne útvary hospodárskeho podnikania*. Prednáška bola na podobné téma podaná menovaným i v Baňskej Bystrici a v Nových Zámkoch. Prednášajúci objasnil a rozobral dnešné formy kapitálovej koncentrácie a to kartely, záujmovú pospolitosť, koncerny, holdingy a trusty. Pre rozluštenia daného tématu kladie si prednášateľ k riešeniu predovšetkým dve otázky: jak sa prejavuje dosah koncentrácie na právny život zúčastnených podnikov a jaké nové právne problémy vznikajú v spojitosti s týmito javmi? Uvažuje tu o právnom podklade (základe) sústredenia (koncentrácie) podnikov a konštatuje, že často ide o základ smluvný (obligáčne-právny), zvlášť pri rôznych typoch záujmového spoločenstva (Interessengemeinschaften). Je to smluva o vyrovnávaní ziskov, o delegovanie osôb do správnych a dozorčích orgánov spoločnosti. Inde zas základom tejto koncentrácie je sústredenie účastín alebo podielov podniku v jednej ruke (Einmanggesellschaft). Kritizuje a skúma prípustnosť tohto. Ďalej rozbieha do jakej miery pripúšťa právny poriadok subordináciu podniku pri vertikálnej koncentracii bez toho, že bola dotknutá tým právna samostatnosť ovládaného podniku. Hlavné právne problémy sú však vyvolané štruktúrnymi zmenami sústredných podnikov. Dosah koncentrácie prejavuje sa predovšetkým zmenenými predpokladmi, na ktorých je vybudované vedenie spoločnosti (podniku) a odpovednosť z neho plynúca. Účastinná spoločnosť v koncerne vertikálnom podržuje svojich orgánov, avšak faktické vedenie a faktická odpovednosť presunuje sa na činiteľov stojacích mimo spoločnosť alebo nad ňou. Poukazuje na typické dôsledky tohto: oslabenie právnej pozície valného shromaždenia, účastinára, zmenšenie publicity spoločnosti, naproti tomu však vzrast moci výkonných orgánov bez dostatočnej kontroly a publicity internej. Ako záver konštatuje, že napriek zhrútenia tol'kých koncernových útvarov, pokláda dnešnú dobu súmraku koncernov za obdobný zjav, aký Európa prestála v 60—70 rokoch m. storočia v krízi účastinných spoločností. Dnes vidíme, že príčinou tohto bola ľudská špatnosť s nedostatky zákonnej úpravy. S istou obmenou možno hovoriť to isté o príčinách úpadku a rozkladu vyšších koncentračných útvarov. Všade

tu bola nesvedomitosť, nepoctivosť a zisťnosť s odvrhnutím základných princípov práva a morálky. Nie je vinný systém, vinní sú ľudia a preto i v dnešnej dobe hrubého materializmu je treba mať dôveru vo víťazstvo práva a morálky. Prednášky, spojené všade rušnými debatami, boli kvitované so strany posluchačstva vrelou vďakou. Dr. Floreán.

K I. sjazdu právnikov štátov slovanských v Bratislave 1933 dochádzajú už prihlášky. Prihlásili sa dosiaľ všeci členovia prof. sborov právnických fakult v Bratislave, L'ublani a Poznani. Z ostatných právnických fakult prihlásili sa pp. prof.: Dr. A. Miříčka, Dr. V. Hora, Dr. K. Hermann-Otavský, Dr. Fr. Čáda, Dr. J. Drachovský. Prihlásili ďalej prezidenti najvyšších súdov Doc. Dr. Vlad. Fajnor a Dr. E. Hácha, prez. vrch. súdov Dr. M. Mičura a Dr. J. Gregor, všetci členovia vojenských súdovských sborov a vojenských prokuratúr v Prahe, Olomúci, Bratislave, Liberci, Baňskej Bystrici, prezidenti kraj. súdov: Dr. E. Synek, Brno, Dr. Kozel, Praha, Dr. A. Vincze, Nitra, 21 členov Najvyššieho súdu, 5 členov Najvyššieho správneho súdu, 4 členovia generálnej prokuratúry v Brne v čele s gen. prokurátorom Dr. J. Růžičkom, 7 členov finančnej prokuratúry v Brne. Hromadne sa prihlásili právnici z Uhor. Skalice, Holiča a Piešťan a medzi inými tiež Dr. Emil Stodola, Dr. M. Ivanka, Dr. Koukal, Dr. Lad. Valenta, Dr. A. Štůla a prez. Radiojournalu Dr. Šourek. Sjazdu súčasní sa tiež Spoločnosť Národov svojim ústavom pre sjednotenie súkromného práva. Min. zahr. vecí ČSR. a Carstva bulh. poskytnú účastníkom sjazdu bezplatné víza. Poriadateľský výbor juhoslovanský konal svoje záverečné predsudzové poradné v Belehrade dňa 25. a v L'ublani dňa 28. mája. Porád sa súčasníl gen. taj. sjazdu. Zprávy ďalšie budú včas oznamené dennou tlačou. Jo.

Právnicka Jednota na Slovensku v Bratislave konala dňa 14. mája 1933 svoje riadne valné shromaždenie. Minulé správne obdobie vyvinula čulú činnosť. Mimo prednášok jej členov i hostí zo zahraničia založila odbočku v Košiciach a dňa 23. apríla 1933 i v Banskej Bystrici (219 členov. Snahou jej bolo realizovať z jej spolkového prostredia ešte v r. 1928 vzniklú dnes najvyšš aktuálnu myšlienku — vedeckej spolupráce právnikov štátov slovanských. Vydávala svoj časopis »Právny obzor« pre 2115 predplatiteľ'ov. Dokončila III. a započala vydávanie IV. ročníku »Úradnej sbierky obč. rozhodnutí Najvyššieho súdu«. Valné shromaždenie mimo iného previedlo doplnenie § 1 stanov, ktorým rozširuje svoju pôsobnosť i na Podkarpatskú Rus. Pre rok 1933 zvolení boli nasledovní: **S t a r o s t a:** Doc. Dr. Vladimír Fajnor, prvý prezident Najvyššieho súdu. **I. n á m e s t o k s t a r o s t u:** Dr. Karol Laštovka, profesor univ. Komenského. **II. n á m e s t o k s t a r o s t u:** Dr. Jan Gašperík, ústř. inšpektor štát. železníc. **III. n á m. s t a r o s t u:** Dr. Jaroslav Mezník, vládný rada polit. správy. **Ď a ľ š í č l e n o v i a v ý b o r u:** Profesor Dr. Albert Milota, prorektor univ. Komenského, Dr. Martin Mičura, prezident vrch. súdu v Bratislave, Dr. Vladimír Krno, advokát a starosta mesta, Dr. Otakar Viták, vládný radca a finančný prokurátor, Dr. L'udevít Kováč, advokát, Dr. Cyril Bařinka, advokát, Dr. Jan Sekáč, krajinský viceprezident, Dr. František Vaverka, hl. tajomník obch. a priem. komory v Bratislave. **N á h r a d n í c i:** Dr. Rudolf Rauscher, profesor univ. Komenského, Dr. Jul'o Palovič, advokát v Bratislave, Dr. Ervín Hexner, advokát a gen. tajomík Svazu priemyselníkov, Dr. František Pospíšil, vrch. súdny radca, **R e v i s o r i:** Bedřich Zahradník, prednosta okresného súdu, Dr. Vladimír Trslin, advokát, František Kabelka, vrch. finanč. komisár.

—jsk—

Redakční. Čtrnáctý ročník končíme v okolnostech veľmi nesnadných. Obtíže finanční, jež hlavně jsou charakterisovány oslabením příjmových pramenů, jakož i některé nesnáze vydavatelsko-organisační nepominuly přes veškeré úsilí redakce a patrně budou nás provázeti i do ročníku příštího. Že nepoklesla úroveň příspěvků, za to patří dík